

Paweł Strzelecki, Jerzy Nowosielski, Jadwiga Zamoyska - Patroni Roku 2023
zestawienie bibliograficzne w wyborze

Paweł Edmund Strzelecki

W 2023 r. przypada 150. rocznica śmierci Pawła Edmunda Strzeleckiego. Był wybitnym badaczem, podróżnikiem, odkrywcą i filantropem. Jako pierwszy Polak okrążył samodzielnie kulę ziemską. Badał tereny Ameryki Północnej i Południowej oraz Australii, Nowej Zelandii i Tasmanii. Dokonał tam wielu odkryć, a najwyższy szczyt kontynentu australijskiego nazwał Górą Kościuszki (Mount Kosciuszko), na cześć przywódcy insurekcji z 1794 r. Odkrył i nazwał także najżyźniejszy rejon rolniczy Australii – Gippsland.

Wydawnictwa zwarte:

1. Nowa Południowa Walia / P. E. Strzelecki ; [z jęz. ang. przeł. Jan Flis]. Warszawa : Państwowe Wydaw. Naukowe, 1958. *Radom wyp. 1602, 3681, Kozienice wyp. 4287*
2. Paweł Edmund Strzelecki : podróże - odkrycia - prace / Wacław Słabczyński. Warszawa : Państwowe Wydaw. Naukowe, 1957. *Radom wyp. 1597*
3. Szlaki wygnańców / Anna Lisowska-Niepokólczycka. Warszawa : Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, 1967. *Radom wyp. 11166, Pionki wyp. 14990*

Artykuły z czasopism:

1. Hrabia Strzelecki i niesienie pomocy ofiarom głodu na Zielonej Wyspie / Paweł Hamera. // Wiadomości Historyczne 2019, nr 2, s. 4-8
2. Paweł Edmund Strzelecki : jedyny taki globtroter / Martyna Figiel. // Poradnik Bibliotekarza 2023, nr 6, s. 12-18

Jerzy Nowosielski (1923-2011)

W roku 2023 obchodzić będziemy stulecie urodzin Jerzego Nowosielskiego – wybitnego malarza, rysownika, scenografa, pedagoga, filozofa, teoretyka sztuki i myśliciela religijnego, uważanego za jednego z najwybitniejszych współczesnych pisarzy ikon. Nowosielski uznawany jest za jedną z najwybitniejszych postaci polskiej kultury współczesnej. Nie tylko tworzył sztukę, ale także pisał o niej. Wykonał wyposażenie i polichromie licznych świątyń rzymskokatolickich, grekokatolickich i prawosławnych. Malował także akty kobiece i pejzaże oraz formy abstrakcyjne.

Artykuły z czasopism:

1. Co nam zostało po Bizancjum? : refleksja obecności prawosławia w polskiej tradycji historycznej i literackiej / Krzysztof Jurek, Jacek Kozieł. // Wiadomości Historyczne 2022 nr 1, s. 8-13
2. Jak to było z Nowosielskim? / Henryk Waniek. // Twórczość 2011, nr 10 s. 117-124
3. Jerzy Nowosielski - malarz świecki czy religijny? / Olech Rudenko. // Kresy 2000, nr 4, s. 224-231
4. Malarz w piekle : walka z manichejską wizją rzeczywistości w myśli i sztuce Jerzego Nowosielskiego / Krystyna Czerni. // Nowy Napis : liryka, epika, dramat. 2020, nr 5, s. 253-270
5. Postaci kobiece w twórczości Jerzego Nowosielskiego i Tadeusza Różewicza : ikoniczny wymiar sztuki / Justyna Siemienowicz. // Ruch Literacki 2010, z. 3, s. 285-303
6. Strach pisać o Nowosielskim / Marek Sołtysik. // Twórczość 2011, nr 10, s. 110-115

7. Tu nie ma stóp : wirtualne polilokwium wokół obrazów Nowosielskiego / Tomasz Załuski.
// Kresy 2000, nr 4, s. 231-240
8. Wszystko o Nowosielskim? / Henryk Waniek. // Twórczość 2016, nr 10, s. 133-140

Jadwiga Zamoyska

W listopadzie 2023 r. upłynie sto lat od śmierci Jadwigi Zamoyskiej – współtwórczyni Fundacji Zakłady Kórnickie, zaangażowanej społecznie patriotki, służebnicy Bożej, poliglotki, autorki spójnego systemu pedagogicznego, założycielki pierwszej w Polsce zawodowej szkoły gospodarstwa domowego i prekursorki myślenia o oświacie w kategoriach zarządzania projektem. Założona przez nią w 1882 r. Szkoła Domowej Pracy Kobiet, była „nowoczesną odpowiedzią na ówczesne potrzeby społeczne kobiet”. Dzięki jej wsparciu sukcesem zakończyły się starania jej syna Władysława o odzyskanie dla Polski Morskiego Oka. Z należących do obojga dóbr, na mocy ustawy sejmowej, powstała Fundacja Zakłady Kórnickie. Dziełom Zamoyskiej przyświecało motto „Służyć Bogu, służąc Ojczyźnie, służyć Ojczyźnie, służąc Bogu”. Była jedną z pierwszych osób odznaczonych Orderem Odrodzenia Polski.

Wydawnictwa zwarte:

1. Kobieta i praca w koncepcji wychowawczej Jadwigi z Działyńskich Zamoyskiej (1831-1923) / Czesław Kustra. Toruń : Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2012. **Radom czyt. 115461**
2. O wychowaniu / Jadwiga Zamoyska ; przejrzał i popr. Stanisław Bross. Wyd. nowe. Poznań : Naczelny Instytut Akcji Katolickiej, 1937. **Radom czyt. 55055**

Artykuły z czasopism:

1. Aktualność i ważność idei "trójpracy" Jadwigi Zamoyskiej dla integralnego rozwoju osoby / Mariusz Sztaba. // Pedagogika Społeczna 2015, nr 1, s. 93-114
ZAWIERA: Bibliogr.
UWAGI: Streszcz. ang.